

Освітня програма для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6 класи)

1. Загальні положення.

Освітня програма Валявського ЗЗСО I-III ступенів Городищенської міської ради Черкаської області **адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6 класи)** (далі – Освітня програма), розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 09 серпня 2024 року №1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Освітня програма:

- відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;
- визначає (в обсязі не меншому, ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
- містить навчальний план, що ґрунтується на Типовому навчальному плані для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (розділ 4);
- містить перелік модельних навчальних програм, які використовує заклад освіти в освітньому процесі;
- опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів та учениць 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) закладу сформовано відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 1 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти).

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 3 до Типової освітньої програми «Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою»).

Обсяг фактичного навантаження для 5-6 класу

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		План	Мін	Макс	План	Мін	Макс
Мовно-літературна	на тиждень	12	10	13	12	10	13
	на рік	420	350	455	420	350	455
Математична	на тиждень	5	4	6	4	4	6
	на рік	175	140	210	140	140	210
Природнича	на тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	на рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	3	1	3	3	1	3
	на рік	105	35	105	105	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2	2.5	1,5	3
	на рік	35	35	70	87.5	52,5	105
Технологічна	на тиждень	1	1	3	1	1	3
	на рік	35	35	105	35	35	105
Інформатична	на тиждень	1	1	2	1	1	2
	на рік	35	35	70	35	35	70
Мистецька	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	на тиждень	6.5	7,5		8.5	9.5	
	на рік	227.5	262,5		297.5	332.5	
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	30	31		33	34	
	на рік	1050	1085		1155	1190	
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28	28		31	31	
	на рік	980	980		1085	1085	

Загальний обсяг годин 2205 год/н.р. :

для 5 класу –1050 годин /навчальний рік

для 6 класу – 1155 годин /навчальний рік (без урахування поділу на групи)

4. Робочий навчальний план

Робочий навчальний план для 5-6 класів НУШ Валявського ЗЗСО I-III ступенів на 2024/2025 н.р. розроблено як частину освітньої програми закладу освіти на основі Типового навчального плану базової середньої освіти розробленого для закладів з навчанням українською мовою за додатком 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (розділ 4), затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Навчальний план містить:

- перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також навчальні предмети/інтегровані (зокрема міжгалузеві) курси вибіркового освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнівства, що відображається в навчальному плані освітньої програми закладу освіти;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами / інтегрованими курсами;
- години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (це різниця між сумарною мінімальною кількістю годин, визначеною Типовим навчальним планом для відповідного року навчання, і гранично допустимим річним навчальним навантаженням).

Заклад освіти на основі модельних розробляє навчальні програми, які затверджує педагогічна рада закладу освіти.

Керуючись Типовою освітньою програмою, заклад освіти визначає:
кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в межах кількості годин, визначених Типовою освітньою програмою для відповідної освітньої галузі (додаток 1);
кількість навчальних годин на вивчення окремих освітніх компонентів галузі в межах навчальних годин, визначених освітньою програмою закладу для відповідної освітньої галузі;
кількість навчальних годин на вивчення вибірових освітніх компонентів у межах годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у робочому навчальному плані закладу не перевищує загальну річну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначену базовим навчальним планом, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження.

Навчальний план для 5 класу
Валявського ЗЗСО І-ІІІ ступенів Городищенської міської ради Черкаської області
на 2024/2025 навчальний рік
(додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (розділ 4), затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»)

Освітня галузь	Годин		Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Мін. к-сть год	Кількість годин на тиждень у класі
	Мін.	Макс.			5 клас
Мовно-літературна	10	13	Українська мова	4	4
			Українська література	1,5	2
			Зарубіжна література	1	2
			Іноземна мова (англійська)	3,5	4
Математична	4	6	Математика	4	5
Природнича	1.5	3	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1.5	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	1	3	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	1	2
Громадянська та історична	1	2	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1
Технологічна	1	3	Технології	1	1
Інформатична	1	2	Інформатика	1	1
Мистецька	1	3	Музичне мистецтво	0.5	1
			Образотворче мистецтво	0.5	1
Фізична культура	3	3	Фізична культура	3	3
Міжгалузеві інтегровані курси					
Соціальна і здоров'язбережувальна		Етика		0.5	1
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)				21+3	27+3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами				7.5	6.5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету без урахування поділу на групи)				31	30
Гранично допустиме навчальне навантаження				28	28
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)				28+3	27+3
Усього фінансується				31	30

На підставі рішення педагогічної ради закладу від 02.09.2024 №1 здійснено перерозподіл різниці між мінімальною та максимальною кількістю навчальних годин мовно-літературної освітньої галузі (+ по 0,5 год на українську літературу та англійську мову, + 1 год на зарубіжну літературу), математичної (+1 год на математику), соціальної і здоров'язбережувальної (+ 1 год на здоров'я, безпеку та добробут), мистецької (+ по 0,5 год на образотворче та музичне мистецтво), за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами обрано міжгалузевий інтегрований курс соціального і здоров'язбережувального спрямування - етика (1 год).

Навчальний план для 6 класу
Валявського ЗЗСО І-ІІІ ступенів Городищенської міської ради Черкаської області
на 2024/2025 навчальний рік
(додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (розділ 4), затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»)

Освітня галузь	Годин		Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Мін. к-сть год	Кількість годин на тиждень у класі
	Мін.	Макс.			6 клас
Мовно-літературна	10	13	Українська мова	4	4
			Українська література	1,5	2
			Зарубіжна література	1	2
			Іноземна мова (англійська)	3,5	4
Математична	4	6	Математика	4	4
Природнича	2	5	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1	2
			Географія	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	1	3	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	1	2
Громадянська та історична	1.5	3	Історія України	0.5	1.5
			Всесвітня історія	0.5	1
			Громадянська освіта	0.5	0.5
Технологічна	1	3	Технології	1	1
Інформатична	1	2	Інформатика	1	1
Мистецька	1	3	Музичне мистецтво	0.5	1
			Образотворче мистецтво	0.5	1
Фізична культура	3	3	Фізична культура	3	3
Міжгалузеві інтегровані курси					
Соціальна і здоров'язбережувальна		Етика		0.5	1
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)				22.5+3	30+3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами				9.5	8.5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету без урахування поділу на групи)				34	33
Гранично допустиме навчальне навантаження				31	31
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)				31+3	30+3
Додаткові години у зв'язку з поділом на групи		Інформатика			1

Усього (без фізичної культури + фізична культура; з урахуванням поділу класів на групи)	Інформатика		31+3
Усього фінансується			34

На підставі рішення педагогічної ради закладу від 02.09.2024 №1 здійснено перерозподіл різниці між мінімальною та максимальною кількістю навчальних годин мовно-літературної освітньої галузі (+ 0.5 год на українську літературу, + 1 год на зарубіжну літературу, + 0.5 год на англійську мову), громадянської та історичної (+ 1 год на історію України та 0.5 год на всесвітню історію), природничої (+ по 1 год на «Пізнаємо природу» та географію), соціальної і здоров'язбережувальної (+ 1 год на здоров'я, безпеку та добробут), мистецької (+ по 0.5 год на образотворче та музичне мистецтво), за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами обрано міжгалузевий інтегрований курс соціального і здоров'язбережувального спрямування - етика (1 год).

Вивчення навчального предмета «Громадянська освіта» у 6 класі заплановано на другий семестр.

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Враховуючи особливості та потреби учнів закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин, відповідно до навчального плану та рішення педагогічної ради (протокол засідання педагогічної ради від 02.09.2024 №1) педагогічний колектив закладу освіти буде використовувати в освітньому процесі адаптаційного циклу (5-6 класи) такі модельні навчальні програми:

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Модельна програма
Мовно-літературна	Українська мова	Українська мова 5-6 кл. Голуб, Горошкіна
	Українська література	Українська література 5-6 кл. Архипова, Січкара, Шило
	Зарубіжна література	Зарубіжна література 5-6 кл. Ніколенко та ін.
	Англійська мова	Іноземна мова 5-9 кл. Зимомря та ін.
Математична	Математика	Математика 5-6 кл. Скворцова, Тарасенкова
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
	Географія	Географія 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти, Запотоцький

Соціальна і здоров'язбережувальна		С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В. та ін.
	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Гущина, Василяшко
	Етика	Етика 5-6 кл. Ашортія та ін.
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	Вступ до історії України та громадянської освіти 5 кл. Бурлака та ін.
		«Історія України. Всесвітня історія. 6 клас для закладів загальної середньої освіти (авт. Піскарьова І. О., Бурлака О. В., Майорський В. В., Мелещенко Т. В., Щупак І. Я.)
Інформатична	Інформатика	Інформатика 5-6 кл. Ривкінд та ін.
Технологічна	Технології	Технології 5-6 кл. Ходзицька та ін.
Мистецька	Мистецтво	Мистецтво 5-6 кл. Масол, Просіна.
Фізична культура	Фізична культура	Фізична культура. 5–9 класи для закладів загальної середньої освіти (авт. Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.)

На основі модельної програми предмета (інтегрованого курсу) учителі складають навчальну програму (Додаток 1) та календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти є неприпустимим.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Вчитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу загальної середньої освіти може лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

6. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основною формою організації освітнього процесу є очна (денна) – проведення занять офлайн (протокол педагогічної ради від 02.09.2024 №1).

В умовах карантинних обмежень (воєнного стану) для проведення занять використовуються технології дистанційного навчання відповідно до [Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти](#), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 24.02.2023 №201, згідно з рішенням педагогічної ради від 26.02.2022 № 4 для організації навчальних занять в синхронному та асинхронному режимах, консультацій, відеоконференцій під час освітнього процесу з використанням дистанційних технологій застосовуються онлайн сервіси Google Classroom, Google Meet.

Організовується освітня діяльність відповідно до навчального плану та розкладу занять на поточний навчальний рік.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Враховуючи кількість учнів, поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється в 6 класі (13 учнів) при вивченні інформатики (відповідно [до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти \(додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012, наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016\)](#)).

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898 здійснюється відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених [наказом МОН України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»](#).

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які учень здатний продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти та які можна:

- ідентифікувати;
- спланувати;
- виміряти;
- оцінити.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Загальні критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Держстандартом, і фактичними результатами навчання учнів.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і реалізуються за чотирма рівнями, що дає змогу здійснювати оцінювання за 12-бальною шкалою:

- початковий (1-3 бали);
- середній (4-6 балів);
- достатній (7-9 балів);
- високий (10-12 балів).

Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівень	Бал	Загальна характеристика
початковий	1	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	Учень / учениця: відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими, комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	Учень / учениця: відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; - висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
середній	4	Учень / учениця: - відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; - виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує дві обов'язки, розподілені в групі; - використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.
	5	Учень / учениця: — застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії; - виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; - підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
	6	Учень / учениця: - застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; -виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя;

		- виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; - спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
Достатній	7	Учень / учениця: - знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; - виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання; - долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	Учень / учениця: - аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; - виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; - запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	Учень / учениця: - аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; - виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання; - ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
Високий	10	Учень / учениця: - виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; - застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; - розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	Учень / учениця:

		- узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; - застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; - узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	Учень / учениця: - оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлено інформацію в різних ситуаціях; - застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань; - виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.

Галузеві критерії оцінювання

Загальні критерії оцінювання слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями (**додаток 2** до Рекомендацій [наказ МОН України від 02.08.2024 №1039 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»](#))

У додатку визначені галузеві критерії із чітким описом кожного балу відповідно до груп результатів освітніх галузей:

Мовно-літературна (українська мова, література, зарубіжна література, мови та літератури нацменшин):

- Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях.
- Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів(зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду.
- Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови.
- Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу.

Мовно-літературна (іноземні мови):

- Сприйняття усної інформації та письмових текстів іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування.
- Взаємодія з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу через засоби іноземної мови.
- Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення іноземною мовою.

Математична:

- Досліджує ситуації та створює математичні моделі.

- Розв'язує математичні задачі.
- Інтерпретує та критично аналізує результати.

Громадянська та історична:

- Орієнтується в історичному часі та просторі, виявляє взаємозв'язки подій і явищ.
- Працює з інформацією історичного та суспільствознавчого змісту.
- Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію.

Природнича:

- Проводить дослідження природи.
- Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.
- Усвідомлює закономірності природи.

Інформатична:

- Працює з інформацією, даними, моделями.
- Створює інформаційні продукти.
- Працює в цифровому середовищі.
- Безпечно та відповідально працює з інформаційними технологіями.

Соціальна та здоров'язбережувальна:

- Безпека. Уникання загроз для життя власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки.
 - Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.
 - Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту.
- «Етика»
- Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту.

Технологічна:

- Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності.
- Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.
- Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.
- Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Мистецька:

- Пізнання мистецтва, художнє мислення.
- Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація.
- Емоційний досвід, художньо-естетичне ставлення.

«Фізична культура»:

- Формування психічної та соціально-психологічної сфер засобами фізичного виховання.
- Систематичні заняття фізичними вправами, володіння технікою фізичних вправ.
- Усвідомлення значення фізичної/рухової активності для підтримання стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання.

Основні функції оцінювання

Оцінювання має надавати інформацію про досягнення результатів навчання учнів на певному етапі освітнього процесу та виконувати такі функції:

- формувальна (відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надання інформації про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причин виникнення утруднень);
- коригувальна (адаптація освітнього процесу відповідним чином);
- орієнтувальна (відстеження динаміки формування результатів навчання та прогнозування його розвитку);
- мотиваційно-стимулювальна (активізація внутрішніх і зовнішніх мотивів до навчання);

- розвивальна (мотивація до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (планування майбутніх цілей навчання);
- виховна (виховання в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основні види оцінювання

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів є:

Формувальне оцінювання, яке спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу протягом навчального року, яке дозволяє визначати потреби учнів і адаптувати до них процес навчання. Воно передбачає використання різноманітних методів збору інформації і має відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета. Його здійснюють у таких формах:

- самооцінювання;
- взаємооцінювання;
- оцінювання із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Завдання для оцінювання мають бути спрямовані на отримання об'єктивної інформації про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі. Окремі завдання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності, які передбачають:

- завдання початкового рівня – розпізнавання, пригадування, відтворення окремих елементів змісту навчання;
- завдання середнього рівня – розуміння та застосування елементів змісту навчання;
- достатнього – аналіз навчальної інформації (класифікація, порівняння, узагальнення, інтеграція, уточнення, упорядкування);
- високого – оцінювання навчальної інформації та власної навчальної діяльності, рефлексія, перекодування інформації з текстової у схематичну, графічну та навпаки, створення, продукування.

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Для оцінювання рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями за окремим елементом навчальної програми (тема, розділ тощо) здійснюється тематичне оцінювання. Його результати можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання, яке показує результат навчання та розвитку.

Метою підсумкового оцінювання є об'єктивне співвіднесення фактичних результатів навчання учнів з обов'язковими (очікуваними) результатами навчання, визначеними Держстандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюється періодично і може охоплювати один, декілька або всі групи результатів, визначених у Держстандарті. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель може встановлювати самостійно.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учням:

- виконати комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів учнів у навчанні та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів і на їх підставі виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри, але вона не обов'язково є їхнім середнім арифметичним і має враховувати динаміку особистих досягнень учня протягом року.

Оцінки за семестри і за рік можуть бути скоригованими. Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень.

Правила і процедури проведення оцінювання

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове). Під час організації оцінювання результатів навчання учнів відповідно до рекомендацій МОН України:

- під час планування освітнього процесу на семестр визначати форми поточного і підсумкового оцінювання;
- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі, які відповідають обов'язковим і очікуваним результатам навчання, визначених Держстандартом та модельним навчальним програмам;
- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватись рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року;
- надавати учням зрозумілий, чіткий, доброзичливий і своєчасний зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період. Залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності його можна надавати в письмовій, усній або електронній формі;
- не протиставляти учнів один одному;
- акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень;
- індивідуально обговорювати з учнями труднощі в навчанні;
- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям під час навчальної діяльності;
- створювати умови для активної участі учнів у процесі оцінювання, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільно визначати подальші кроки для покращення результатів навчання;
- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Інструменти оцінювання

Під час вибору методів оцінювання слід враховувати особливості змісту навчального предмета, його обсяг, рівень узагальнення та вікові особливості учнів. Оцінювання результатів навчання можна проводити із застосуванням таких способів і засобів:

- усне опитування (індивідуальне, групове тощо);
- спостереження;
- аналіз портфоліо;
- письмові завдання (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);
- практичні завдання (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах);
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- навчальні проєкти;
- робота з картами, діаграмами;

- заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо;
- завдання з використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо); самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексне оцінювання.

За умови навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей цифрових технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання слід застосовувати завдання різних когнітивних рівнів:

- на відтворення знань;
- на розуміння;
- на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях;
- уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність, процедури проведення та види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням:

- дидактичної мети;
- особливостей змісту навчального предмета (інтегрованого курсу);
- етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

У разі здійснення тематичного оцінювання протягом семестру для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема/розділ тощо), результати тематичного оцінювання можуть бути використані лише для коригування освітнього процесу.

Дотримання академічної доброчесності

Під час оцінювання результатів навчання слід враховувати дотримання учнями принципів академічної доброчесності, зокрема:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

У разі їх порушення, зокрема списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), учитель може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня та його законних представників. Інформування батьків про результати навчання може відбуватися:

- під час індивідуальних зустрічей;
- шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо);
- фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента робочого навчального плану. За рішенням педагогічної ради закладу від 02.09.2024 №1 у 2024/2025 н.р. оцінювання результатів навчання з предметів /інтегрованих курсів вибіркового освітнього компонента здійснюється за 12 бальною шкалою.

На підставі рішення педагогічної ради закладу (протокол від 02.09.2024 №1) визначено адаптаційний період у 5 класі з 02.09.2024 р. до 30.09.2024 р. упродовж якого не здійснюється оцінювання результатів навчання з навчальних предметів.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Свідоцтво досягнень

Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми закладу освіти.

I. «Характеристика навчальної діяльності»

Ця частина сформована відповідно до **конкретизованого** переліку наскрізних умінь, визначених Держстандартом.

Результатом спостереження за їх розвитком є виставлення відповідної позначки в стовпцях:

- Має значні успіхи.
- Демонструє помітний прогрес.
- Потребує уваги і допомоги.

Ця частина заповнюється після завершення кожного навчального року або в разі зміни учнями закладу освіти.

II. «Характеристика результатів навчання»

Заповнення цієї частини Свідоцтва здійснюють після завершення навчальних періодів (I семестр, II семестр, Рік) відповідно до переліку навчальних предметів / інтегрованих курсів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу освіти. Тут фіксують результатів навчання за групами результатів, визначеними Держстандартом для певних освітніх галузей.

Способом організації фіксування результатів спостереження педагогічний колектив обрав Щоденник/Зошит спостережень за навчальним поступом учнів з навчальних предметів (протокол педагогічної ради від 02.09.2024 №1).

У Свідоцтві зазначається рішення педагогічної ради про переведення на наступний рік навчання (№ протоколу та дата), рекомендації вчителя. Свідоцтво підписує вчитель.

Мовно-літературна галузь (українська мова, українська література, зарубіжна література)

Викладання предметів мовно-літературної освітньої галузі здійснюється відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у навчальному році, викладених у Листі Міністерства освіти і науки України №1.1/15776 від 30.08.2024 року.

Основними видами оцінювання результатів навчання з предметів мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземні мови), у 5-7 класах є формувальне, підсумкове (семестрове, річне).

Формувальне оцінювання, або оцінювання в процесі навчання, передбачає використання різних форм (самооцінювання, взаємооцінювання (оцінювання роботи в групах / парах, під час захисту проєктів), оцінювання вчителем/вчителькою з використанням карток, піктограм, вікторин, інтелект-карт, шкалювання тощо), що спрямовують на відстеження особистісного розвитку учнівства. Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційованими.

Завдання для оцінювання добирають так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнень учнями обов'язкових результатів навчання певної групи результатів (далі – ГР) мовно-літературної освітньої галузі, а саме:

- взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях (**ГР 1**);

- сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду (ГР 2);
- висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови (ГР 3);
- дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу (ГР 4).

Тематичне оцінювання з предметів мовно-літературної галузі не здійснюється.

Оскільки підсумкове оцінювання має на меті оцінити досягнення очікуваних результатів навчання, здійснюють його періодично. Кількість підсумкових робіт встановлює вчитель / учителька самостійно. Підсумкові роботи можуть охоплювати одну групу результатів мовно-літературної освітньої галузі, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти.

Відповідно до Методичних рекомендацій МОНУ, на підставі рішення спільноти вчителів суспільно-гуманітарного циклу обрано такий варіант оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів:

- під час вивчення певної теми завдання добирати таким чином, щоб з'ясувати рівень знань учня/учениці за обраною вчителем/учителькою групою результатів: «Усно взаємодіє» буде відповідати ГР 1; «Працює з текстом» – ГР 2; «Письмово взаємодіє» – ГР 3; «Досліджує мовлення» – ГР 4;

- у кінці кожної теми провести підсумкову роботу, завдання якої будуть містити перевірку знань за обраною вчителем/учителькою групою результатів навчання, визначених у Критеріях оцінювання;

- перед виставленням семестрової оцінки вивести СО (середню оцінку) кожної групи результатів з урахуванням ПР (підсумкова робота) ГР (група результатів) та ПО (поточне оцінювання) ГР, а саме: $ПР\ ГР1 + ПО\ ГР1 = СО\ ГР1$; $ПР\ ГР2 + ПО\ ГР2 = СО\ ГР2$; $ПР\ ГР3 + ПО\ ГР3 = СО\ ГР3$; $ПР\ ГР4 + ПО\ ГР4 = СО\ ГР4$;

- виводити семестрову оцінку, у якій враховуються підсумкові роботи за однією або декількома групами результатів, а також беруться до уваги поточні оцінки за групами результатів. Загальну оцінку за семестр можна визначати як середню арифметичну оцінок за групами результатів з урахуванням динаміки особистих досягнень учня/учениці протягом семестру. Оцінка за семестр може бути скоригованою;

- ведення зошитів оцінювати від 1 до 12 балів щомісяця протягом семестру. Під час перевірки зошитів враховувати наявність різних видів робіт, грамотність, охайність, уміння правильно оформити роботу. У разі відсутності учня на уроках протягом місяця в стовпці за ведення зошита зазначати «н/о» (немає оцінки). Під час підсумкового оцінювання результати перевірки робочих зошитів не враховувати;

- з української та зарубіжної літератури вивчення текстів напам'ять не є обов'язковою формою роботи (вимога робити запис про результати перевірки вивчення учнями творів напам'ять із подальшим виставленням оцінок у журналі в стовпці без дати, відповідно, також відсутня). Не виокремлено спеціальних уроків розвитку мовлення, оскільки кожен урок мовно-літературної освітньої галузі має бути зорієнтований на мовленнєвий розвиток учнівства, тому відводити окремі колонки на уроки розвитку мовлення є недоцільним. З метою розвантаження вчительства, уникнення формалізації освітнього процесу усунуто вимогу щодо запису в класному журналі уроків позакласного читання;

- підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині мовно-літературної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093

(<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsiishchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchania>)

- у Свідоцтві досягнень виставляти семестрові оцінки за групами результатів. Зокрема, у мовно-літературній освітній галузі характеристика результатів навчання «Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях» буде відповідати ГР 1; «Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду» – ГР 2; «Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови» – ГР 3; «Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу» – ГР 4;

- річне оцінювання здійснювати на підставі загальних оцінок за I семестр та II семестри або скоригованих семестрових оцінок.

Орієнтири для оцінювання результатів навчання учнів у мовно-літературній освітній галузі (українська мова, українська/зарубіжна література)

1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях:

Аудіювання;

докладний, стислий, вибірковий, творчий переказ почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту);

усний твір; діалог;

самостійне складання та компоновання складного плану, створення конспекту й тез почутого, складання характеристики персонажів літературного твору з доцільним використанням цитат, скорочень, умовних позначень;

знаходження потрібної інформації, відомої або нової, в одному чи кількох джерелах; окреслення тематики та проблематики почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту);

аналіз стильових, жанрових, естетичних і мовних особливостей почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту).

2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів і використання її для збагачення власного досвіду:

читання текстів різних стилів;

коментування та обґрунтування актуальності порушених проблем в одному чи декількох текстах;

знаходження спільного та різного в літературних творах різних культур за тематикою, проблематикою, стилем, мовним оформленням, структурою, часом створення тощо;

характеристика поведінки та причин виникнення емоційного стану літературних персонажів, коментування їхніх вчинків і висловлювань;

обґрунтування думки щодо естетичної та мистецької цінності прочитаних текстів;

обстоювання власної думки про роль і місце тексту;

пропонування варіантів інтерпретації образів, подій і ситуацій у текстах;

обговорення з іншими особами своїх читацьких уподобань і звичок із наведенням прикладів і аргументів, презентація прочитаного літературного твору в різний спосіб з урахуванням власного читацького досвіду;

передача змісту прочитаного з кількох джерел, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно інформацію (реферат, тези тощо);

створення тексту на основі кількох графічних джерел інформації, аналізуючи, порівнюючи, систематизуючи, узагальнюючи та оцінюючи її творче опрацювання прочитаного тексту;

створення власного або колективного медійного продукту на основі прочитаного.

3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови:

запис власного (твір, есе) або чужого (переказ) мовлення;

створення та презентація текстів різних типів, стилів і жанрів на актуальну самостійно визначену тематику;

ідентифікація різних видів помилок на рівні змісту, структури та мовного оформлення, виправлення та обґрунтування зроблених виправлень з урахуванням засвоєних мовних норм; усунення недоліків у структурі тексту з урахуванням стилістичних і жанрових особливостей тексту.

4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу:

підсумкова робота за певними групами результатів з мови/літератури;

використання знань про системність мовних явищ для вдосконалення власного мовлення;

творче використання мовних/літературних засобів;

визначення та характеристика системних міжрівневих взаємозв'язків між мовними одиницями різних рівнів.

Предметні сторінки з української мови, української та зарубіжної літератури в класних журналах оформляти таким чином:

Ураховано роз'яснення МОН «Оцінювання результатів навчання» учнів 5-9 класів: <https://www.youtube.com/watch?v=FuGB2-w7-0&t=2319s>

МОДЕЛЬ ОЦІНЮВАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КЛАСНОГО ЖУРНАЛУ

№ запису	Описовий та інш. коментарі	01 09	08 09	...	29 09	Заняття	01 10	07 10	...	28 10	Заняття	14 11	20 11	...	28 11	Заняття	08 12	12 12	...	22 12	Заняття	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	Інше	
		01 09	08 09	...	29 09		01 10	07 10	...	28 10		14 11	20 11	...	28 11		08 12	12 12	...	22 12		ГР1	ГР2	ГР3	ГР4		
1	Кіт	8	7		8	7	8		10	9	8		9	8	8	8	8	10		9	9	8	8	8	8	8	9
2	Собака																										
3	Горілка																										
		ГР2	ГР1	ГР4	ГР1		ГР2	ГР2	ГР4	ГР1		ГР3	ГР3	ГР4	ГР1		ГР2	ГР4	ГР3	ГР1		ГР3	ГР1	ГР2	ГР3	ГР4	ГР4

ГР – підсумкова робота; ГР – групи результатів; ПО – поточне оцінювання; СО – середня оцінка.

ГР ГР1 + ПО ГР1 = СО ГР1

Іноземна мова

Під час укладання календарно-тематичного плану вчитель / учителька визначає дату проведення перевірки рівня сформованості певної групи загальних результатів (контроль аудіювання; контроль говоріння; контроль читання; контроль письма). У разі відсутності учня/учениці на уроці оцінку за контроль певної групи загальних результатів ставлять на основі педагогічного спостереження впродовж семестру. Підсумковий контроль проводимо відповідно до рекомендацій - за групами результатів.

Тематичне оцінювання варто проводити на підставі комплексної діагностичної роботи, яка б охоплювала всі 3 групи очікуваних результатів навчання:

ГР1 Сприйняття усної інформації та письмових текстів іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування.

ГР 2 Взаємодія з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу через засоби іноземної мови.

ГР3 Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення іноземною мовою.

Діана Олегівна також зауважила, що враховувати поточне оцінювання для проведення тематичного оцінювання не варто, оскільки основне завдання вчителя НУШ – не оцінити рівень навченості, а оцінити рівень здатності здобувача освіти до навчання.

З іноземної (англійської) мови основними видами оцінювання результатів навчання учнівства є формувальне, поточне, тематичне та підсумкове: *семестрове, річне*.

Формувальне оцінювання, окрім рівневого або бального, здійснюється у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнівства та оцінювання з використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження учителя/учительки, портфоліо результатів навчальної діяльності учнівства тощо).

Поточний контроль проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна

функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати з фронтальною роботою класу.

Тематичне оцінювання здійснюється для учнів 5–7 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо). Результати тематичного оцінювання використовуються для коригування освітнього процесу з урахуванням проведених діагностувальних робіт. Систему (кількість і зміст) діагностувальних робіт учитель/учителька визначає самостійно залежно від навчальної ситуації, та, у разі потреби, вносить зміни до календарно-тематичного плану.

Фіксація оцінки за ведення зошита здійснюється в класному журналі за 12-бальною шкалою. При виставленні тематичної оцінки за ведення зошита не враховується.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюється за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель/учителька пропонує учнівству виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями. Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовує для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

Оцінювання учнів 5-7 класів НУШ здійснювати за таким принципом:

Оцінювання результатів навчання проводити поточно (усні опитування, письмові завдання, завдання на перевірку сформованості навичок аудіювання та читання), на основі поточного оцінювання виставляється тематична. Наприкінці семестру проводяться підсумкові роботи з кожної групи результатів навчання (галузевих критеріїв) окремо.

Оцінки за семестр виставляють за результатами підсумкової роботи (ПР ГР1/ ПР ГР2/ ПР ГР3), завдання якої дають змогу установити рівень навчальних досягнень за окремими групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями, або на основі підсумкових робіт (ПР), з урахуванням тематичного оцінювання (ТО). У разі відсутності учня/учениці на уроці в день проведення підсумкової роботи, оцінки за групами загальних результатів виставляють, ураховуючи поточне оцінювання протягом вивчення окремої теми.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині мовно-літературної освітньої галузі. Іноземні мови), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhenniarekomendatsii-shchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Порядок заповнення сторінки класного журналу з іноземної мови:

ПІБ учня	... 09	... 09		... 09	Т е м а т и ч н а	... 10	... 10	... 10	... 10	Т е м а т и ч н а	... 10	... 11	... 11	... 11	... 12	07.12	09.12	14.12	ГР1	ГР 2	ГР3	І с е м е с т р	С к о р и г о в а н а
		8		8	8	7			9	8	9	7	8		6	н	н	н	8	8	7	8	
		7		9	8			9		8	10	7	7		9	9	6	7	9	8	8	8	
	9			9	9		11		8	9	11			10		10	11	9	10	11	9	10	

[illegible]

оцінювання) ГР, а саме: $ПР\ ГР1 + ПО\ ГР1 = СО\ ГР1$; $ПР\ ГР2 + ПО\ ГР2 = СО\ ГР2$; $ПР\ ГР3 + ПО\ ГР3 = СО\ ГР3$.

Загальну оцінку за семестр можна визначати як середню арифметичну оцінок за групами результатів з урахуванням динаміки особистих досягнень учня/учениці протягом семестру. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Ведення зошитів оцінюють від 1 до 12 балів щомісяця протягом семестру, під час підсумкового оцінювання результати перевірки робочих зошитів не враховують. У разі відсутності учня на уроках протягом місяця в стовпці за ведення зошита зазначати «н/о» (немає оцінки).

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за 3 групами результатів.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Відповідно до рекомендованих видів робіт та результатів навчання, зазначених у Державному стандарті базової середньої освіти, роз'яснення МОН України «Оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів» предметні сторінки класного журналу з предметів математичної освітньої галузі в класному журналі на правій і лівій сторінці ведеться облік проведених навчальних занять, проведених діагностувальних (підсумкових) робіт. Після останнього уроку в семестрі, виставляються результати оцінювання груп загальних результатів навчання за семестр, отриманих за проведеними діагностувальними роботами та поточними оцінками за групами результатів:

ПІБ учня	17 09	...	...	...	10 11	...	...	...	24 11	...	...	07 12	...	14 12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	І семестр	Скоригована
	9	7	9		8		8		7		9	9		7	8	8	7	8	
	9	7	10	7	9		8		7		9	10		8	9	8	7	8	
		11	11		10		8		9			11		9	10	10	10	10	
	ГР1	ГР3	ГР2	ГР3	ПР ГР1	ГР2	ГР3	ГР1	ПР ГР3	ГР1	ГР2	ПР ГР2	ГР3	ПР ГР3	СО ГР1	СО ГР2	СО ГР3		

У класному журналі учитель / учителька фіксує результати виконання завдань кожної письмової роботи, кількість яких передбачена посеместрово у власних КТП, за групами загальних результатів за 12-бальною шкалою.

За рік/семестр учитель / учителька встановлює оцінки у розрізі груп загальних результатів за 12-бальною оцінною шкалою.

Природнича освітня галузь (географія, інтегрований курс природничої галузі «Пізнаємо природу»), соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі (інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», міжгалузевий курс «Етика»)

У шкільній документації (журналі, свідоцтві) фіксуються оцінки з предметів **природничої освітньої галузі (географія, інтегрований курс природничої галузі «Пізнаємо природу»)** за однаковими групами результатів:

ГР1. Проводить дослідження природи.

ГР2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.

ГР3. Усвідомлює закономірності природи.

Критерії для оцінювання за групами результатів описані в «Критеріях оцінювання за освітніми галузями» (додаток 2 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання

здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом МОН від 02.08.2024 № 1093). У Державному стандарті базової середньої освіти для природничої освітньої галузі визначено чотири групи результатів, а у свідоцтві досягнень рекомендовано виставляти оцінки за трьома групами результатів, оскільки конкретні результати групи результатів «Розвиток наукового мислення, набуття досвіду розв’язання проблем природничого змісту» враховують при оцінюванні інших груп результатів.

Оцінка першої групи результатів (ГР1) складається із оцінок, отриманих за вміння виявити і сформулювати дослідницьку проблему, спланувати дослідження, виокремити, проаналізувати кроки дослідження, зафіксувати спостереження, виконати навчальні проєкти, змодельовати природне явище або об’єкт, сконструювати приладдя тощо. Виявити ці уміння учні й учениці можуть під час виконання лабораторних і практичних робіт, практикумів з розв’язування експериментальних (дослідницьких) завдань, вимірювань, дослідів і спостережень, польових робіт, навчальних проєктів, моделювань і конструювань та інших видів робіт, пов’язаних з умінням досліджувати природу.

Для другої групи результатів (ГР2), що стосуються вміння здійснювати пошук й опрацьовувати інформацію, слугують оцінки за пошук, порівняння, зіставлення, узагальнення, оцінювання інформації, представлення інформації в різних формах, перетворення одного виду інформації в інший.

Оцінювання третьої групи результатів (ГР3) з усвідомлення закономірностей природи переважно ґрунтується на умінні учнів і учениць застосовувати науковий апарат природничих наук для пояснення природних і технічних явищ і об’єктів. Виявити ці уміння учні й учениці можуть під час розв’язування задач, відповідей на запитання за змістом вивченого тощо.

Види навчальної діяльності, які можна оцінювати

На розсуд вчителя при проведенні підсумкових робіт можна використати наведені нижче види навчальної діяльності. Педагог вибирає найбільш ефективні для учнів певного класного колективу відповідно до вивченої теми.

Географія, 7 клас НУШ

ГР1: практичні роботи, моделювання, дослідження.

ГР2: тести, інформаційні повідомлення чи проєкти (презентування інформації), написання есе, географічні диктанти, створення лепбуку/буклету до вивчених тем, розроблення «пам’ятки» про явища природи (буклет, постер, флаєр).

ГР3: проєктна діяльність, екскурсії (опис об’єктів під час екскурсії), практичні роботи (розв’язування задач).

ПР (підсумкові роботи) можуть бути виконані за ГР2 та ГР3, або тільки за ГР3, якщо багато робіт є виконано за ГР2.

Інтегрований курс ПРО «Пізнаємо природу», 5-6 класи НУШ

ГР1: практичні та лабораторні роботи, спостереження та дослідження явищ у природі, моделювання та конструювання.

ГР2: тести, інформаційні повідомлення чи проєкти (презентування інформації), створення буклету до вивчених тем.

ГР3: проєктна діяльність.

ПР (підсумкові роботи) можуть бути виконані за ГР2 та ГР3.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині природничої освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodootsiniuvanniarezultativ-navchania>).

Оцінювання результатів навчання на уроках інтегрованого курсу соціальної та здоров’язбережувальної освітньої галузі у 5-7 класах проводиться виключно за групами результатів:

Працює з інформацією історичного та суспільствознавчого змісту (ГР2);

Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію (ГР3).

Підсумкове оцінювання здійснюється періодично. Кількість підсумкових робіт встановлює вчитель / учителька самостійно. Підсумкові роботи можуть охоплювати один, декілька або всі групи результатів громадянської та історичної освітньої галузі, визначені в Державному стандарті базової середньої освіти. Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині громадянської та історичної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 №1093

(<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodootsiniuvanniarezultativ-navchania>).

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр. Семестрова оцінка може бути скоригованою. Оцінку за рік виставляють на підставі семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки враховується динаміка особистих досягнень учня/учениці протягом року. Річна оцінка також може бути скоригованою.

Предметні сторінки з класних журналів з історії України, всесвітньої історії, громадянської освіти оформляти за моделлю:

ПІБ учня	17 09	...	...	...	10 11	...	...	...	24 11	...	...	07 12	...	14 12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	І с е м е с т р	С к о р и г о в а н я
	9	7	9		8		8		7		9	9		7	8	8	7	8	
		7	10	7	9		8		7		9	10		8	9	8	7	8	
	9	11	11		10		8		9			11		9	10	10	10	10	
	ГР1	ГР3	ГР2	ГР3	ПРГР1	ГР2	ГР3	ГР1	ПР ГР3	ГР1	ГР2	ПР ГР2	ГР3	ПР ГР3	СО ГР 1	СО ГР 2	СО ГР 3		

Інформатична освітня галузь

Зміст, засоби і методи навчання з інформатики мають бути спрямовані на досягнення визначених ДСБСО обов'язкових результатів навчання, яких учень / учениця має досягнути в процесі навчання, і які підлягають оцінюванню.

ГР1 Працює з інформацією, даними, моделями

ГР2 Створює інформаційні продукти

ГР3 Працює в цифровому середовищі

ГР4 Безпечно та відповідально працює з інформаційними технологіями

Основними видами оцінювання є формувальне та підсумкове. Формувальне оцінювання дає змогу вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання (семестрового, річного). Підсумкове оцінювання результатів навчання передбачає зіставлення досягнутого з обов'язковими результатами, визначеними для певного класу згідно з ДСБСО. Семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів і загальну оцінку результатів навчання за семестр. Учитель / учителька може на свій розсуд, беручи до уваги КТП, визначати кількість підсумкових робіт. Алгоритм

дій учителя / учительки й учнів та учениць під час організації навчання: 1) чітко формулювати зрозумілі для учнів / учениць очікувані результати навчання (за групами результатів і за критеріями оцінювання їх); 2) наводити приклади завдань і видів діяльності з аналізом за критеріями оцінювання результатів виконання; 3) оперативно й доступно надавати учням / ученицям зворотний зв'язок щодо досягнення ними очікуваних результатів навчання; 4) вчасно коригувати процес навчання для досягнення його очікуваних результатів. Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині інформатичної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodootsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Технологічна освітня галузь

Відповідно до методичних рекомендацій оцінювання предмета «Технології» може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів в освітній галузі «Технології» є формувальне та підсумкове оцінювання.

Оцінювання здійснюється за групами результатів:

ГР1 Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності.

ГР2 Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.

ГР3 Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.

ГР4 Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Оцінювання результатів навчання здійснюють за допомогою різних методів, вибір яких зумовлений особливостями змісту предмета «Технології», його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів: усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження; аналіз портфоліо; письмових завдань (окремі навчальні завдання); практичних завдань/навчальних проєктів; завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань, комп'ютерні продукти тощо); самооцінювання, взаємооцінювання; комплексного оцінювання, що поєднує різні способи й засоби оцінювання. Ураховуючи специфіку предмета «Технології», під час реалізації навчальних проєктів може виставлятися одна підсумкова оцінка, якщо проєкт короткотривалий (4–6 годин) або кілька, якщо для реалізації проєкту відводиться 6-8 і більше годин (в такому випадку вчитель/учителька самостійно визначає кількість підсумкових оцінок). При виставленні підсумкової оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення тем чи реалізації навчальних проєктів.

Семестрове оцінювання здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання технологічної освітньої галузі, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Завдання для оцінювання добирають так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнівством обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учнів протягом року. На підставі оцінок за групами результатів виставляється загальна оцінка за семестр з навчального предмета навчального плану освітньої програми закладу освіти. Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині технологічної освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shcho>).

Порядок ведення записів на сторінках класних журналів з технологій у 5-6 класах:

ПІБ учня	... 09	... 09		... 09	... 10	... 10	... 10	... 10	... 10	... 11	... 11	10 11	... 12	ГР1	ГР2	ГР3	I семестр	Скоригована
		8		8	7			9	9	7	8		6	8	8	7	8	
		7		9			9		10	7	7		9	9	8	8	8	
	9			9		11		8	11			10		10	11	9	10	
	ГР1	ГР2		ГР3	ГР1	ГР2	ГР3	ГР1	ГР2	ГР3	ГР1	ГР2	ГР3	СО ГР1	СО ГР2	СО ГР3		

«Мистецтво: музичне мистецтво» та «Мистецтво: образотворче мистецтво»

Система оцінювання результатів навчання із музичного мистецтва, образотворчого мистецтва ґрунтується на позитивному ставленні до кожного учня. Оцінюванню підлягає не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень учнів. Виходячи з цього, критерієм перевірки та оцінювання результатів із мистецької освіти є динаміка особистісного розвитку учня та його ставлення до опанування предмета. Зважаючи на особливості змісту та види навчальної діяльності, передбачені модельними навчальними програмами оцінювання навчальних досягнень учнів може здійснюватись із застосуванням таких основних форм і способів:

- практичної, зокрема шляхом виготовлення художніх виробів, виконання мистецьких творів, імпровізації, планування та реалізації проєктів, презентації портфоліо;
- цифрової, зокрема шляхом тестування в електронному форматі;
- усної, зокрема шляхом створення та виконання усних творів, індивідуального, групового та фронтального опитування.

З огляду на специфіку оцінювання знань з предмета «Мистецтво» на кожному уроці за всіма групами результатів оцінювання навчальних досягнень учнів вчитель / учителька здійснює за допомогою формульовального оцінювання. Завдання для оцінювання добирати так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснювати за групами результатів, передбачених Критеріями оцінювання:

ГР1 Пізнання мистецтва, художнє мислення

ГР2 Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація

ГР3 Емоційний досвід, художньо-естетичне ставлення.

Здійснюють семестрове оцінювання, узявши до уваги різні види навчальної діяльності протягом семестру й динаміку особистих навчальних досягнень учня. Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині мистецької освітньої галузі), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093

(<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodootsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Галузеві критерії містять вимоги до оцінювання результатів навчання в освітній галузі «Фізична культура» учнів 5–9 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого [постановою](#) Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898. Критерії оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти затверджені [наказом](#) Міністерства освіти і науки України № 1093 від 02.08.2024 року. Усі критерії оцінювання мають чотири рівні. Кожний наступний охоплює вимоги до попереднього й додає нові. При цьому один рівень передбачає 3 бали, які в сумі дають 12 балів: початковий (1–3 бали), середній (4–6 балів), достатній (7–9 балів), високий (10–12 балів). Також критерії містять 3 групи результатів з описом кожного бала шкали оцінювання. (Додається). Основними видами оцінювання є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Із метою компенсації освітніх втрат, визначення вихідних даних для формувального оцінювання динаміки фізичної підготовленості учнів у вересні-жовтні проводиться тестування рівня розвитку основних фізичних якостей учнів (із урахуванням віку та статі учнів):

- швидкість (біг 30 м);
- витривалість (рівномірний біг без урахування часу);
- гнучкість (нахил тулуба вперед із положення сидячи);
- сила (згинання та розгинання рук в упорі лежачи);
- спритність (човниковий біг 4x9 м);
- швидкісно-силові (стрибок у довжину з місця);
- метання малого м'яча на дальність;
- піднімання тулуба в сидячому положенні за 30 сек

Отримані результати тестувань заносяться в щоденник спостережень.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів 5-7 класів використовується методика формувального оцінювання (переважно здійснюється вербально).

Поточне оцінювання (тестування фізичних можливостей учнів) проводиться декілька разів упродовж навчального року під час уроку. Важливо, що не варто відводити для цього окремі заняття.

Для проведення підсумкового оцінювання застосовуються 6 компонентів, кожен з яких має свою міру у відсотках (їхня загальна сума — 100%). За допомогою різних способів оцінювання визначається:

- Ставлення до уроків, відвідування, активність при підготовці до уроку — 10%. Визначається шляхом спостереження вчителя.
- Навички і вміння, визначені навчальною програмою, здатність їх застосовувати у повсякденному житті, в ігрових та змагальних ситуаціях — 20%. Визначається шляхом моніторингу, спостереження вчителя та самооцінювання.
- Розвиток фізичних якостей (сила, витривалість, швидкість, гнучкість) — 20%. Визначається шляхом моніторингу, тестування та формувального оцінювання.
- Особистий прогрес школяра у показниках підготовленості — 20%. Визначається шляхом моніторингу, тестування та формувального оцінювання.
- Знання та їх застосування на практиці (основні поняття, визначені програмою, правила ігор, розуміння процесів, що відбуваються в організмі під час виконання вправ тощо) — 15%. Визначається шляхом спостереження вчителя та самооцінювання.
- Поведінка (соціальна поведінка, відвідування спортивної секції, участь у змаганнях, дотримання правил безпечної поведінки і збереження здоров'я на уроках та в позаурочних заходах) — 15%. Визначається шляхом спостереження вчителя, взаємооцінювання та самооцінювання.

Підсумкове оцінювання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

Оцінка за семестр виставляється з урахуванням формувального оцінювання та контролю загальних результатів. Тематичне оцінювання здійснюється на підставі поточного

оцінювання освітньої діяльності відповідно до модельної програми (за активність на уроці, збільшення якісних показників). Після вивчення протягом чверті 3-х модулів виставляється тематична оцінка. Тематичне оцінювання на семестрову оцінку не впливає.

Семестрове оцінювання здійснюється з урахуванням обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти:

Група 1. Формування психічної та соціально-психологічної сфер засобами фізичного виховання

Група 2. Систематичні заняття фізичними вправами, володіння технікою фізичних вправ

Група 3. Усвідомлення значення фізичної/рухової активності для підтримування стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання

Терміни вибору та тривалість опанування обраних модулів відповідають їх сезонній специфіці для занять, а саме: осінній сезон (І чверть), зимовий сезон (ІІ, ІІІ чверть); весняно-літній сезон (ІV чверть) або після кожного триместру. Під час уроків учні можуть вільно обирати найбільш прийнятний для себе модуль.

Річне оцінювання здійснюють на підставі оцінок за І та ІІ семестри.

У процесі навчання об'єктом оцінювання є діяльність учня / учениці для досягнення цілей навчання. Отже, розроблення освітньої цілі є основою всіх видів оцінювання. Оцінювання може виміряти, на якому рівні досягнута ціль. Це можливо за умови, що ціль є вимірюваною. Важливим є ознайомлення учнівства з критеріями до початку виконання завдання, а також представлення критеріїв у вигляді градації – опису різних рівнів досягнення очікуваного результату. Що конкретніше сформульовані критерії, то зрозумілішою для учнів / учениць є діяльність щодо успішного виконання завдання. Формувальне оцінювання уможливорює відстеження вчителем / учителькою процесу просування учня / учениці до освітніх цілей, корегування освітнього процесу на ранніх етапах, а учневі / учениці – усвідомлення більш високої відповідальності за самоосвіту. Модельною навчальною програмою для 7–9 класів передбачене застосування практик формувального оцінювання з одночасним використанням їх результатів для підсумкового оцінювання з формувальною метою – тобто для надання й отримання зворотного зв'язку щодо успіху та рівня складності завдань, визначення подальших освітніх цілей і коригування навчання з орієнтацією на виявлені потреби учнівства, формування загальної культури оцінювання. Вибір форм, змісту і способів формувального оцінювання в комплексі з підсумковими формами здійснюють педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети. Формувальне оцінювання в комплексі з підсумковими формами відбувається із застосування таких основних способів: - оцінка динаміки функціонального стану та фізичного розвитку, яку визначають шляхом порівняння результатів формувального і підсумкового тестування та їх аналізу, щодо рівня досягнення поставлених цілей; - оцінка динаміки використання техніки різних фізичних вправ у повсякденній, ігровій і змагальній діяльності; - оцінка виконання освітніх завдань під час проведення уроків фізичної культури та позакласних форм фізичного виховання, участі у позакласних формах фізичного виховання, організаційної діяльності з фізичного виховання в школі, досягнення цілей для реалізації в процесі самостійних занять, створення портфоліо (творчі розробки проєктів, комплексів фізичних вправ, індивідуальної програми занять, загартування, різних форм самоконтролю), у тому числі і з використанням інформаційних технологій, технологічних гаджетів для самоконтролю і самооцінки. З метою визначення вихідних даних для формувального оцінювання динаміки фізичної підготовленості учнівства у вересні – жовтні можна проводити тестування рівня розвитку основних фізичних якостей, а саме: швидкість, витривалість, гнучкість, сила, спритність, координація, швидко-силові вправи. Формувальне оцінювання динаміки результатів тестування функціонального стану та фізичного розвитку, на розсуд учителя / вчительки, можна здійснювати декілька разів протягом навчального року. При цьому не можна акцентувати увагу учнівства на необхідності досягнення конкретного результату «на оцінку», передбачати окремі уроки або їх частини для виконання тестів. Тестове завдання має бути включено в структуру уроку, виконуватися без додаткового психологічного тиску і зайвої уваги з боку учасників процесу і зниження моторної щільності через очікування черги на тестування. Отримані результати

тестувань рівня фізичних якостей заносять до персональної порівняльної таблиці чи портфолію учня / учениці і не можуть застосовуватися для ранжування і порівняння учнів / учениць між собою. Безпосередньо формувальне оцінювання освітніх досягнень учнів 5-х – 7-х класів переважно здійснює вчитель / учителька вербально. Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (у частині освітньої галузі «Фізична культура»), що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093

(<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsiishchodo-otsiniuvanniarezultativ-navchannia>).

Додаток 1

Клас	Назва навчальної програми	
5-6	Навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти, створена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л.М., Просіна О.В.), наказ МОН України від 12.07.2021 №759)	
6	Навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, створена на основі модельної програми «Географія. 6-9 класи» (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.), рекомендовано МОН України: наказ МОН України від 12.07.2021 №795 (у редакції наказу МОН України від 11.04.2022)	
5-6	Навчальна програма «Технології. 5-6 класи», розроблена на основі модельної програми (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.), рекомендованої МОН України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795).	
5-6	Навчальна програма з української літератури для 5-6 класів, розроблена на основі модельної програми «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.)	
5-6	Навчальна програма з української мови для 5-6 класів, розроблена на основі модельної програми Н. Голуб, О. Горошкіної «Українська мова. 5-6 класи». Рекомендовано Міністерством освіти і науки України(наказ від 12.07.2021 № 795).	
5-6	Навчальна програма «Зарубіжна література. 5-7 класи», розроблена на основі модельної програми «Зарубіжна література 5-9 кл. Ніколенко та ін.» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)	
5-6	Навчальна програма «Математика 5-6 кл.», складена на основі модельної програми «Математика 5-6 кл.» (автори: Скворцова, Тарасенкова), затверджена наказом МОН №795.	
5-6	Навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу», розроблена на основі модельної програми «Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.». «Рекомендовано	

	Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
5-6	Навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл.», розроблена на основі модельної програми «Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Гущина, Василяшко, затвердженої наказом МОН № 795 від 12.07.2021 року
5-6	Навчальна програма «Етика. 5–6 класи», розроблена на основі модельної програми «Етика. 5–6 класи. (Ашортіа Є., Бакка Т. та ін.), затвердженої наказом МОН № 795 від 12.07.2021 року
5	Навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти 5 кл.», розроблена на основі модельної програми «Вступ до історії України та громадянської освіти 5 кл.», автори: Бурлака та Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
6	Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас», розроблена на основі модельної програми «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас для закладів загальної середньої освіти (авт. Піскарьова І. О., Бурлака О. В., Майорський В. В., Мелешенко Т. В., Щупак І. Я.)
5-6	Навчальна програма «Інформатика 5-6 кл.», розроблена на основі модельної програми «Інформатика 5-6 кл. (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
5-6	Навчальна програма «Технології 5-6 класи», розроблена на основі модельної навчальної програми «Технології 5-6 кл. Ходзицька (наказ МОН № 795 від 12.07.2021 року)
5-6	Навчальна програма «Фізична культура. 5-7 класи», розроблена на основі модельної програми «Фізична культура. 5–9 класи для закладів загальної середньої освіти (авт. Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185)
5-6	Навчальна програма «Іноземна мова. 5-6 класи», розроблена на основі модельної навчальної програми «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)

Додаток 2

Перелік підручників

№	Назва	клас	Автори	Рік видання
1	Математика	5	Тарасенкова, Богатирьова, Коломієць та ін.	2023
2	Природничі науки	5	Білик, Лашевська	2023
	Зарубіжна література	5	Ніколенко О.	2024
	Вступ до історії України та громадянської освіти	5	Щупак І.Я.	2023
	Англійська мова	5	Амелія Уолкер	2023
	Українська мова	5	Голуб Н.Б.	2022
	Етика	5	Давидюк Л.В.	2023
	Мистецтво	5	Масол Л.М.	2023
	Здоров'я, безпека і добробут	5	Гущина Н.І.	2023
3	Українська мова	6	Семиног, Калинич, Дятленко	2023
4	Українська література	6	Архипова	2023

[illegible]

